

Судове розкриття банківської таємниці фізичних осіб на вимогу податкових органів

Відсутність фізичної особи – підприємця за податковою адресою під час візиту податківців сама по собі не дає ДПС автоматичного доступу до інформації про рух коштів на його банківських рахунках. Водночас розраховувати на те, що неможливість знайти ФОП фактично заблокує податкову перевірку, також не варто.

Судова практика показує: якщо контролюючий орган належним чином оформить перевірку, направить необхідні документи, зафіксує неможливість її проведення та доведе необхідність отримання банківської інформації, суд може дозволити розкриття банківської таємниці.

1. Нормативно-правова база

1.1. Інформація, яка становить банківську таємницю

Відповідно до ст. 60 Закону України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III, банківською таємницею є інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку під час його обслуговування. До неї прямо належать «відомості про банківські рахунки клієнтів» та «інформація про операції, проведені на користь чи за дорученням клієнта».

Це правило кореспондує з ч. 1 ст. 1076 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 № 435-IV, за якою «банк гарантує таємницю банківського рахунка, операцій за рахунком і відомостей про клієнта», а державним органам такі відомості

можуть надаватися виключно у випадках і порядку, встановлених банківським законодавством.

Отже, виписки, дати та суми зарахувань і списань, призначення платежів, реквізити контрагентів та залишки на рахунках не є звичайною податковою інформацією, яку ДПС може одержати від банку на загальний письмовий запит.

1.2. Інформація, яка надається ДПС без суду, та інформація, для якої потрібне судове рішення

Згідно з п. 2 та п. 4 ч. 1 ст. 62 Закону № 2121-III, інформація, що становить банківську таємницю, розкривається за рішенням суду, тоді як на безпосередній запит податкового органу банк надає інформацію про наявність рахунків, а також відомості у спеціальних випадках, прямо передбачених законом, зокрема для міжнародного податкового обміну.

Розмежування деталізує пп. 20.1.5 п. 20.1 ст. 20 Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI. Контролюючі органи мають право отримувати від банків передбачені законом довідки, але «на підставі рішення суду – інформацію про обсяг та обіг коштів/електронних грошей на рахунках у банку». Аналогічно п. 73.4 ст. 73 ПКУ передбачає:

«Інформація про наявність та рух коштів/електронних грошей на рахунках/електронних гаманцях платника податків надається в обсягах більших, ніж передбачено пунктом 73.3 цієї статті, [...] контролюючим органам за рішенням суду».

Отже, для звичайної внутрішньої податкової перевірки фізичної особи доступ до деталізованого руху коштів потребує судового рішення. Винятки щодо FATCA, CRS та запитів компетентних органів іноземних держав не поширюються автоматично на внутрішню перевірку доходів фізичної особи.

1.3. Передумови документальної перевірки

Відповідно до ст. 75 ПКУ, документальна перевірка проводиться на підставі податкових декларацій, первинних документів, реєстрів обліку, звітності, а також документів і податкової інформації, отриманих у встановленому законом порядку. Документальна позапланова перевірка допустима лише за наявності однієї з підстав, передбачених ПКУ.

Зокрема, пп. 78.1.1 п. 78.1 ст. 78 ПКУ допускає позапланову перевірку, якщо отримана податкова інформація свідчить про можливе порушення, а платник не надав пояснень і документального підтвердження на обов'язковий письмовий запит протягом **15 робочих днів**. Підставою також є припинення підприємницької діяльності ФОП за пп. 78.1.7 ПКУ. Водночас рішення про перевірку оформлюється наказом, а право на її проведення за загальним правилом виникає лише після вручення платнику копії наказу в порядку ст. 42 ПКУ.

Запит ДПС повинен містити підставу його направлення із зазначенням інформації, яка її підтверджує, перелік запитуваних відомостей і документів та належний підпис. Якщо запит не відповідає цим вимогам, платник звільняється від обов'язку надавати відповідь за п. 73.3.4 ПКУ. Тому формальна відсутність відповіді на дефектний запит не підтверджує законну необхідність розкриття банківської таємниці.

Під час уже розпочатої перевірки п. 85.2 ст. 85 ПКУ зобов'язує платника надати всі документи, пов'язані з її предметом, але прямо уточнює, що «такий обов'язок виникає у платника податків після початку перевірки». Відтак необхідно відрізнити ненадання відповіді на передперевірочний запит за ст. 73 ПКУ від ненадання документів під час належно розпочатої перевірки за ст. 85 ПКУ.

1.4. Вручення документів і підтвердження

неможливості перевірки

За п. 42.2 та п. 42.5 ст. 42 ПКУ документи вважаються належно врученими, якщо їх направлено за податковою адресою рекомендованим листом із повідомленням про вручення, через електронний кабінет у передбачених випадках або вручено особисто. Якщо пошта не може вручити документ через відсутність платника, відмову прийняти кореспонденцію, незнаходження адресата або з інших причин, документ вважається врученим у день, зазначений поштовою службою із фіксацією причини невручення.

Для виїзної перевірки п. 81.2 ст. 81 ПКУ вимагає, щоб у разі неможливості її проведення посадові особи ДПС невідкладно склали акт про неможливість проведення перевірки та додали матеріали, які підтверджують викладені в акті факти. Отже, акт податкового інспектора не повинен бути єдиним доказом: до нього мають додаватися результати поштового вручення, виходів за адресою та інших вжитих заходів.

Водночас документальна невиїзна перевірка здійснюється у приміщенні контролюючого органу, а присутність платника не є обов'язковою. Це прямо впливає з п. 79.1–79.3 ст. 79 ПКУ. Тому, якщо ДПС посилається лише на фізичну відсутність особи, вона має пояснити, чому предмет перевірки не може бути досліджений у невиїзному порядку за наявними законно отриманими матеріалами.

1.5. Судова процедура

Заява подається за місцезнаходженням банку відповідно до ст. 347 Цивільного процесуального кодексу України від 18.03.2004 № 1618-IV. За ст. 348 ЦПК України ДПС повинна зазначити:

«обґрунтування необхідності та обставини, за яких вимагається розкрити інформацію»,

а також обсяг інформації та мету її використання.

Справа розглядається у закритому засіданні протягом п'яти днів. Неявка особи або банку за загальним правилом не перешкоджає розгляду, але якщо вимога фактично ґрунтується на спорі, який має вирішуватися в позовному провадженні, суд залишає заяву без розгляду – ст. 349 ЦПК України.

Відповідно до ч. 2 і ч. 3 ст. 350 ЦПК України, суд відмовляє, якщо заявник не має законних підстав або повноважень. Рішення про розкриття підлягає негайному виконанню; його оскарження протягом п'яти днів не зупиняє виконання. Банк розкриває виключно той обсяг відомостей, який зазначений у резолютивній частині рішення.

2. Аналіз судової практики

2.1. Базовий підхід: банківська таємниця не замінює податкову перевірку

У постанові Верховного Суду від 03.04.2019 у справі № 761/43384/16-ц сформульовано базовий стандарт, який надалі став ustalеним:

«Саме по собі неподання в установлений строк податкової декларації або їх розрахунків, необхідність перевірки достовірності, повноти нарахування та сплати [...] податків та зборів [...] є підставою для ініціювання [...] перевірок [...]. Розкриття банківської таємниці можливе в разі доведення [...] обставин, за яких перевірки є неможливими або є інша об'єктивна потреба».

У цій справі ДПС не надала належно засвідчених і читабельних доказів, у матеріалах був відсутній наказ про перевірку, а неможливість реалізувати передбачені ПКУ заходи не підтверджувалася. Верховний Суд залишив у силі відмову.

Цей підхід означає, що судове провадження не може використовуватися як спрощений спосіб збору банківських

виписок лише тому, що така інформація була б корисною для податкового контролю. ДПС повинна довести не абстрактну корисність, а об'єктивну необхідність.

2.2. Одного виходу за податковою адресою недостатньо

У постанові Верховного Суду від 15.04.2020 у справі № 761/26078/19 податковий орган посилався на відсутність ФОП за місцем реєстрації та відомості про його виїзд за кордон. Проте акт був складений у липні 2018 року, а із заявою ДПС звернулася лише в липні 2019 року. Верховний Суд відзначив відсутність доказів, що платник не перебував за адресою протягом усього цього періоду, та доказів неможливості вручити йому документи поштою.

Аналогічного висновку Верховний Суд дійшов у постанові від 18.05.2020 у справі № 761/10955/19. Податковий орган склав акт про відсутність особи та направив службову записку для встановлення її місцезнаходження, але не надав доказів результатів розшукових заходів і не направив наказ рекомендованим листом. Верховний Суд зазначив:

«Заявник не надав належних та допустимих доказів [...] вжиття всіх передбачених ПК України заходів для вручення документів, необхідних для проведення перевірки».

Цей стандарт зберігся й у постанові Верховного Суду від 24.04.2023 у справі № 758/6507/18. Нemoжливість особистого вручення наказу без доказів його направлення поштою та за наявності попереднього листування з підприємцем за тією самою адресою не була визнана достатньою.

У постанові Верховного Суду від 07.06.2024 у справі № 758/7617/23 ДПС надала акт про неможливість перевірки, направила платнику запит і звернулася до поліції для встановлення його місцезнаходження. Проте Верховний Суд

наголосив, що акт засвідчував лише один вихід за адресою, докази поштового направлення повідомлення з наказом були відсутні, а результати звернення до поліції не подані. Тому неможливість перевірки не була доведена.

Отже, відсутність під час одного візиту, акт ДПС і навіть факт направлення запиту до поліції без результату такого запиту не утворюють достатньої сукупності доказів.

2.3. Коли суд підтримує податковий орган

Позитивна для ДПС модель відображена у постанові Верховного Суду від 12.02.2025 у справі № 757/26570/23, на яку Верховний Суд послався як на релевантний приклад у постанові від 23.04.2025 у справі № 686/32791/23. У справі № 757/26570/23 суди встановили, що ДПС:

«вчинило визначені законом дії для проведення документальної позапланової перевірки [...], однак проведення цієї перевірки було неможливим з незалежних від контролюючого органу причин, зокрема через відсутність [особи] за податковою адресою, а також ненадання відповіді на запит контролюючого органу».

Саме поєднання належно вчинених процедурних дій, підтвердженої відсутності особи та ненадання відповіді дозволило визнати заяву обґрунтованою.

Таким чином, практика допускає розкриття таємниці, коли суд встановлює не один ізольований факт, а завершений доказовий ланцюг: існувала законна перевірка; ДПС належно оформила й направила документи; платник не надав інформації; провести перевірку без банківських даних об'єктивно неможливо; потрібні дані чітко пов'язані з її предметом.

2.4. Навіть доведене ненадання документів

не виправдовує надмірного обсягу доступу

У справі № 686/32791/23 платник не надав документи на запити ДПС і під час документальної планової перевірки. Верховний Суд визнав помилковими мотиви нижчих судів про необхідність попередньо звертатися безпосередньо до банку та про закінчення строку перевірки як автоматичну перешкоду. Водночас у задоволенні заяви було остаточно відмовлено через непропорційність запиту.

Перевірка стосувалася правильності нарахування і сплати єдиного внеску, тоді як ДПС просила надати повний обсяг інформації про рух коштів за всіма рахунками, з назвами й кодами контрагентів, датами та призначеннями платежів. Верховний Суд сформулював актуальний стандарт:

«Предметом судового контролю [...] є наявність підстав – мети її використання та обґрунтування необхідності отримання [...] Розкриття банківської таємниці можливе [...] якщо без отримання відповідної інформації виконання [...] функцій і завдань є неможливим [...], а обсяг надання такої інформації є обмеженим законом».

Отже, запит щодо контрагентів не є категорично забороненим, але потребує окремого обґрунтування. ДПС має показати, чому для конкретного податку або внеску необхідні не лише загальні обороти, а й ідентифікація кожного контрагента, призначення кожного платежу та всі операції за відповідний період.

2.5. Інформація повинна бути потрібна для актуальної, а не завершеної перевірки

У постанові Верховного Суду від 22.07.2020 у справі № 263/16311/19 податкова служба звернулася за банківськими даними після того, як позапланову перевірку вже було проведено, складено акт і прийнято податкові повідомлення-рішення. Верховний Суд погодився з відмовою:

«Позапланова перевірка [...] проведена [...]. ГУ ДПС [...] при зверненні до суду [...] не обґрунтована необхідність розкриття банківської таємниці після завершення перевірки».

Таким чином, банківські відомості не можуть витребуватися постфактум під попередньо заявленою метою «проведення перевірки», якщо перевірка вже завершена і податковий орган сформував висновки без них. Для іншої законної мети потрібне окреме обґрунтування.

2.6. Новітня практика 2025–2026 років

У постанові Верховного Суду від 09.07.2025 у справі № 752/14189/24 підтверджено, що відсутність доказів направлення наказу про позапланову перевірку рекомендованим листом виключає висновок про вжиття ДПС усіх передбачених ПКУ заходів. Саме неподання декларації або необхідність перевірити сплату податків створює підставу для перевірки, але не автоматичний доступ до банківських даних.

У постанові Верховного Суду від 02.04.2026 у справі № 757/18140/24 залишено в силі відмову у розкритті банківської таємниці. ДПС направляла платнику лист із вимогою надати документи, який повернувся з відміткою «за закінченням терміну зберігання». Проте не було доказів направлення за адресою реєстрації повідомлення з копією наказу про документальну перевірку та підтвердження неможливості його вручення.

Ця постанова демонструє важливу відмінність: **повернення звичайного запиту про документи не замінює доказів належного вручення саме наказу і повідомлення про перевірку**. Станом на серпень 2026 року Верховний Суд не відступив від сформованого раніше суворого стандарту.

3. Тенденції практики

Практика Верховного Суду з 2019 до 2026 року є послідовно

обмежувальною. Банківська таємниця розглядається як захищена законом інформація, а судове розкриття – як допоміжний і винятковий захід, а не альтернативний спосіб проведення податкової перевірки.

У 2019–2024 роках основний акцент робився на доведенні неможливості вручити документи та провести перевірку передбаченим ПКУ способом. У 2025 році до цього стандарту виразно додався тест пропорційності: навіть за підтвердженого ненадання документів заявник повинен обґрунтувати кожен елемент запитуваного обсягу інформації. Практика 2025–2026 років не свідчить про пом'якшення вимог; навпаки, вона деталізує доказові та процесуальні передумови доступу.

Відступу Великої Палати Верховного Суду від наведеного підходу в досліджених матеріалах немає. Домінуючим залишається правило: спочатку ДПС повинна належно реалізувати процедуру податкового контролю, а потім довести, що саме банківські відомості є необхідними й співмірними з предметом перевірки.

4. Висновки

Суд задовольняє заяву ДПС не тому, що платник просто не відповів на запит або не перебував удома під час візиту інспекторів, а тому, що податковий орган довів **об'єктивну неможливість виконати функцію контролю без конкретної банківської інформації**. Необхідна сукупність обставин включає законну підставу та належно оформлений наказ про перевірку, належний письмовий запит, дотримання порядку направлення документів за ст. 42 ПКУ, підтверджене ненадання відповіді або документів, акт про неможливість проведення перевірки з доданими доказами та чіткий зв'язок банківських операцій із предметом перевірки.

Ключовим ризиком для ДПС залишається неповне документування вручення. Один вихід за адресою, акт податкового інспектора, службова записка або запит до поліції без результату не підтверджують неможливість перевірки. Необхідно подавати суду

докази направлення саме наказу і повідомлення про перевірку: поштові документи, повідомлення про вручення або повернення із зазначенням причини, відомості електронного кабінету та матеріали, додані до акта про неможливість перевірки.

Для фізичної особи основними лініями заперечення є незаконність або дефектність запиту, відсутність належної підстави перевірки, ненаправлення наказу, разовість виходу за адресою, відсутність доказів тривалої недоступності, можливість провести невиїзну перевірку, завершення перевірки до звернення в суд та надмірність запитуваного обсягу. Особливо вагомим є заперечення проти необмеженого доступу до всіх операцій і даних усіх контрагентів, якщо предмет перевірки стосується лише окремого податку, внеску або конкретного періоду.

Для банку правомірна модель поведінки полягає у збереженні банківської таємниці до отримання належного судового рішення та виконанні цього рішення виключно в установлених ним межах. Самостійне надання ДПС деталізованого руху коштів поза спеціальними законодавчими винятками або без судового рішення не відповідає загальному порядку розкриття банківської таємниці.

Отже, актуальна практика не підтримує автоматичного доступу ДПС до рахунків через ненадання інформації або відсутність особи за податковою адресою. Судове розкриття стає ймовірним лише після підтвердження повної належної процедури, незалежних від ДПС причин неможливості перевірки та пропорційності конкретно визначеного обсягу банківських відомостей.

Судова практика

- Постанова Верховного Суду від 03.04.2019 у справі № 761/43384/16-ц.
- Постанова Верховного Суду від 15.04.2020 у справі № 761/26078/19.
- Постанова Верховного Суду від 18.05.2020 у справі №

761/10955/19.

- Постанова Верховного Суду від 22.07.2020 у справі № 263/16311/19.
 - Постанова Верховного Суду від 24.04.2023 у справі № 758/6507/18.
 - Постанова Верховного Суду від 07.06.2024 у справі № 758/7617/23.
 - Постанова Верховного Суду від 12.02.2025 у справі № 757/26570/23.
 - Постанова Верховного Суду від 23.04.2025 у справі № 686/32791/23.
 - Постанова Верховного Суду від 09.07.2025 у справі № 752/14189/24.
 - Постанова Верховного Суду від 02.04.2026 у справі № 757/18140/24.
-

Команда А0 «Західна Правова Група» супроводжує податкові спори, пов'язані як із донарахуваннями за результатами перевірок, так і з процедурними порушеннями з боку контролюючих органів. У подібних категоріях справ належна оцінка способу вручення документів, строків оскарження, порядку призначення перевірки та дотримання вимог Податкового кодексу України часто має вирішальне значення для захисту прав платника.

Переваги А0 «Західна Правозахисна Група»

- досвідчені адвокати податкової практики та податкові консультанти;
- напрацьовані вдалі кейси з оскарження;
- наданню послуги передують детальний аналіз ситуації, моделювання її розвитку і податкове планування;
- налагоджені процеси дистанційної, комфортної та безпечної для замовника комунікації;
- справедлива та розумна вартість послуг.

Заповніть форму зворотного зв'язку, і ми надамо Вам первинну консультацію.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77

Електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Приєднуйтеся до нашого ТГ каналу: [Група Компанія Вікторія](#) – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.

victorija.ua

OnlyFans і податки: Верховний

Суд сформував важливий підхід до доказування доходів

Самого факту отримання ДПС інформації про доходи українця від іноземної платформи недостатньо для автоматичного донарахування податків. Верховний Суд у 2026 році сформував важливі орієнтири для податкових спорів щодо доходів від OnlyFans та інших цифрових платформ.

У 2025–2026 роках в українських судах почала формуватися окрема категорія податкових спорів щодо доходів, отриманих фізичними особами від британської компанії **Fenix International Ltd**, яка управляє платформою OnlyFans.

Підставою для перевірок стала податкова інформація, отримана Україною від компетентного органу Сполученого Королівства щодо доходів українських резидентів.

Однак судова практика 2026 року показала важливий нюанс: наявність такої інформації ще не означає, що визначена ДПС сума податкових зобов'язань автоматично є правильною.

Що змінив Верховний Суд

Однією з ключових стала постанова Верховного Суду від 17 червня 2026 року у справі № 240/22077/25.

Суд визнав, що інформація, отримана ДПС у межах міжнародного обміну податковою інформацією, є законним джерелом інформації та може використовуватися для податкового контролю.

Водночас Верховний Суд фактично розмежував дві речі: отримати інформацію про можливий іноземний дохід і належним чином довести суму податкового зобов'язання.

Сама міжнародна податкова інформація не звільняє контролюючий орган від необхідності довести обставини, з якими закон

пов'язує виникнення податкового обов'язку.

У цій справі рішення попередніх інстанцій були скасовані, а справу направили на новий розгляд.

Що саме має бути доведено

Із позиції Верховного Суду можна виділити щонайменше три ключові питання.

1. Яка саме сума передана платформою

Необхідно встановити, чи зазначена в міжнародній податковій інформації сума є:

- фактично отриманим платником доходом;
- загальним оборотом облікового запису;
- сумою до утримання комісії платформи;
- іншим узагальненим показником.

Це принципово впливає на визначення бази оподаткування.

2. Коли фактично отримано дохід

Для валютних доходів важлива не лише сума в доларах США або іншій валюті, а й **дата отримання кожної виплати**.

Податковий кодекс передбачає перерахунок валютного доходу у гривню за курсом НБУ, який діє на момент нарахування або отримання такого доходу. Тому використання одного курсу, наприклад станом на 31 грудня відповідного року, може призвести до іншого результату, ніж перерахунок кожної фактичної виплати.

3. Чи можна достовірно ідентифікувати платника

Верховний Суд також звернув увагу на необхідність встановлення зв'язку між інформацією платформи та конкретною фізичною

особою.

При цьому сама відсутність РНОКПП або реквізитів банківського рахунку ще не робить інформацію непридатною.

Оцінюватися можуть сукупно: ім'я та прізвище, дата народження, електронна пошта, username, внутрішні ідентифікатори акаунта, а також порядок ідентифікації та верифікації користувачів самої платформи.

Але це не означає, що всі донарахування можна скасувати

Вже 6 серпня 2026 року Верховний Суд розглянув іншу справу № 600/2950/25-а.

За її матеріалами йшлося про інформацію щодо отримання у 2022 році від Fenix International Ltd **154 525 доларів США**. У цій справі суди дослідили процедуру верифікації користувача платформи та інші докази, а сама платниця не надала доказів, які б спростовували отримання зазначеного доходу.

У результаті касаційна скарга була залишена без задоволення.

Таким чином, між двома рішеннями Верховного Суду немає обов'язково суперечності. Навпаки, вони демонструють один важливий практичний принцип:

Результат податкового спору значною мірою залежить від доказової бази конкретної справи та активності самого платника.

Просто заперечувати інформацію ДПС недостатньо

Якщо платник отримав запит ДПС або вже оскаржує результати перевірки, стратегія «я не погоджуюся з інформацією

податкової» сама по собі є слабкою.

Необхідно працювати з доказами. Зокрема, практичне значення можуть мати:

- банківські виписки щодо фактичних надходжень;
- інформація платіжних систем;
- звіти платформи про виплати;
- інформація про утриману платформою комісію;
- дати окремих виплат;
- власний розрахунок гривневого еквівалента надходжень;
- документи щодо ідентифікації акаунта;
- документи, які спростовують або уточнюють дані, отримані ДПС.

Не менш важливо перевіряти **процедуру призначення та проведення самої податкової перевірки**, зокрема правильність направлення запиту, наказу про перевірку та інших документів.

Як оподатковуються іноземні доходи

Загальне правило Податкового кодексу залишається незмінним: якщо джерело виплати оподатковуваного доходу є іноземним, такий дохід включається до загального річного оподатковуваного доходу отримувача та підлягає декларуванню.

Тому нова практика Верховного Суду **не означає звільнення доходів з OnlyFans чи інших іноземних платформ від оподаткування**.

Її значення в іншому. ДПС повинна не лише послатися на отриману з-за кордону інформацію, а належно обґрунтувати: **хто саме отримав дохід, яку суму фактично отримано, коли її отримано та як розраховано відповідне податкове зобов'язання**.

Висновок

Судова практика щодо OnlyFans у 2026 році переходить на новий

етап.

Питання вже полягає не стільки в тому, чи має право ДПС використовувати інформацію, отриману від іноземних податкових органів. Верховний Суд фактично підтвердив таку можливість.

Основний податковий спір зміщується в площину достатності та якості доказів.

Тому особам, які отримували доходи через OnlyFans або інші іноземні цифрові платформи, варто не ігнорувати запити контролюючого органу та максимально зберігати документи щодо фактичних виплат, комісій і руху коштів.

А якщо перевірка вже проведена, розрахунок ДПС доцільно аналізувати окремо за кожним елементом: сума доходу, дата його отримання, валютний курс, ідентифікація платника та дотримання процедури перевірки.

Команда А0 «Західна Правова Група» супроводжує податкові спори, пов'язані як із донарахуваннями за результатами перевірок, так і з процедурними порушеннями з боку контролюючих органів. У подібних категоріях справ належна оцінка способу вручення документів, строків оскарження, порядку призначення перевірки та дотримання вимог Податкового кодексу України часто має вирішальне значення для захисту прав платника.

Переваги А0 «Західна Правозахисна Група»:

- досвідчені адвокати податкової практики та податкові консультанти;
- напрацьовані вдалі кейси з оскарження;
- наданню послуги передують детальний аналіз ситуації, моделювання її розвитку і податкове планування;
- налагоджені процеси дистанційної, комфортної та безпечної для замовника комунікації;

- *справедлива та розумна вартість послуг.*

Заповніть форму зворотного зв'язку, і ми надамо Вам первинну консультацію.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Приєднуйтеся до нашого ТГ каналу: Компанія Вікторія – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.

 victorija.ua

Як підтвердити податки,

сплачені за кордоном: які документи необхідні для їх зарахування в Україні

Державна податкова служба надала роз'яснення щодо документального підтвердження податків, сплачених за кордоном, якщо фізична особа – резидент України бажає зарахувати їх під час розрахунку податку на доходи фізичних осіб в Україні. Роз'яснення викладено у листі ДПС від 27.05.2025 № 563/2/99-00-24-01-02-02.

Це питання є особливо актуальним для українців, які отримують зарплату або інші доходи за межами України.

Коли можна зарахувати податок, сплачений за кордоном

Податковий кодекс України дозволяє фізичній особі – резиденту України зменшити суму річного податкового зобов'язання на суму податків, сплачених за кордоном, якщо таке право передбачене міжнародним договором України про уникнення подвійного оподаткування. Саме на таку ситуацію відповідає ДПС у своєму листі.

Водночас існують дві важливі умови:

- зарахуванню підлягають лише ті податки, які можуть бути враховані відповідно до Податкового кодексу України;
- сума зарахування не може перевищувати суму українського ПДФО, розрахованого із відповідного іноземного доходу. Це означає, що повернути “надлишок” іноземного податку за рахунок українського бюджету не можна. (Висновок ДПС наведено у відповіді на перше питання.)

Який документ необхідно отримати

Найважливіший висновок листа ДПС стосується саме документального підтвердження.

Для зарахування іноземного податку платник повинен отримати **довідку**, видану компетентним державним органом країни, у якій був отриманий дохід.

У такій довідці мають бути підтверджені:

- сума отриманого доходу (прибутку);
- сума сплаченого податку (або збору);
- база та/або об'єкт оподаткування.

Іншими словами, звичайної довідки про утриманий податок може бути недостатньо, якщо вона не містить необхідних відомостей.

Чи потрібно легалізувати іноземний документ

Так.

ДПС звернула увагу, що довідка компетентного органу підлягає легалізації у відповідній державі, якщо інше не передбачено міжнародним договором України.

На практиці це означає, що спосіб підтвердження документа залежить від держави, яка його видала.

Можливі варіанти:

- консульська легалізація;
- проставлення апостиля;
- відсутність необхідності будь-якої легалізації, якщо це прямо передбачено міжнародним договором між Україною та відповідною державою.

Саме тому перед отриманням документа доцільно перевірити, який

порядок діє для конкретної країни.

Чи потрібен переклад

Так. Якщо документ складений іноземною мовою, він підлягає перекладу українською мовою.

Крім того, ДПС зазначає, що переклад має бути **нотаріально посвідчений** відповідно до законодавства України.

Чи потрібно подавати оригінал

У своєму запиті заявник також порушував питання, чи потрібно подавати до декларації саме оригінал довідки або достатньо копії.

Водночас ДПС окремої відповіді на це питання **не надала**. Лист містить лише висновок про необхідність подання довідки компетентного органу, її легалізації (за потреби) та перекладу з нотаріальним посвідченням.

Отже, із цього листа не можна зробити висновок щодо обов'язковості подання саме оригіналу документа.

Практичні рекомендації

Якщо ви плануєте зарахувати податок, сплачений за кордоном, варто заздалегідь подбати про пакет документів.

Доцільно отримати:

- офіційну довідку компетентного податкового органу іноземної держави;
- документ із необхідними реквізитами щодо доходу, податку та бази оподаткування;
- легалізований документ (якщо цього вимагають правила для відповідної країни);
- нотаріально посвідчений переклад українською мовою.

ПРАКТИЧНИЙ ВИСНОВОК

- Зарахування іноземного податку можливе лише за наявності підстав, передбачених міжнародним договором.
- Основним підтвердним документом є довідка компетентного органу держави, де отримано дохід.
- У більшості випадків така довідка повинна бути легалізована або апостильована, якщо міжнародний договір не встановлює інше.
- Документи іноземною мовою необхідно перекласти українською мовою, а переклад – нотаріально посвідчити.
- Лист ДПС **не містить висновку**, що до декларації обов'язково подається саме оригінал документа. Такий висновок із наведеного роз'яснення зробити не можна. Лист ДПС наводимо далі:

Loading Viewer...

Приєднуйтеся до нашого ТГ каналу: [📺 Компанія Вікторія – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.](#)

[📺 victorija.ua](#)

Суд скасував відмову ДПС у реєстрації податкової накладної: ключові висновки

23 квітня 2026 року Київський окружний адміністративний суд ухвалив важливе рішення для платників ПДВ у справі щодо блокування податкової накладної, у котрій Партнер Компанії “Вікторія” – АО “Західна Правозахисна Група” здійснила комплексний супровід клієнта.

📺 Суть спору

Податкова зупинила реєстрацію податкової накладної на суму **5,78 млн грн**, пославшись на критерії ризиковості операцій.

Попри те, що платник подав пояснення та пакет документів, ДПС:

- відмовила у реєстрації ПН
- не конкретизувала, яких саме документів не вистачає
- не надала належного обґрунтування рішення

⚖️📺 Позиція суду

Суд повністю підтримав платника податків і зазначив:

1□□ **Формальне посилання на критерії ризиковості – недостатнє**

Податкова повинна чітко обґрунтувати:

- які саме критерії застосовані
- які показники розраховані
- чому операція є ризиковою

2□□ **Квитанція має містити конкретний перелік документів**

Загальна фраза «надати пояснення та документи» – це порушення.

3□□ **Блокування ПН ≠ податкова перевірка**

Моніторинг не може підміняти собою контрольні заходи.

4□□ **Рішення ДПС має бути мотивованим**

Будь-яке рішення органу влади повинно:

- містити логіку
- базуватись на доказах
- враховувати всі обставини

□ **Результат**

Суд:

- скасував рішення ДПС про відмову
- зобов'язав зареєструвати податкову накладну
- датою фактичного подання (13.12.2022)

□ **Практичні висновки для бізнесу**

- Якщо ПН заблокована – це ще не означає, що податкова права
- Відсутність конкретики у квитанції – сильний аргумент у суді
- Податкова повинна довести ризиковість, а не просто заявити її
- Суд може не лише скасувати відмову, а й **зобов'язати**

зареєструвати ПН

Відзначимо, що АО “Західна Правозахисна Група” домагатиметься покладення судових витрат, понесених замовником, на податковий орган. Тобто, щоб всі витрати зі сплати судового збору, витрат на правничу (правову) допомогу стягувались на користь замовника за результатами позитивного судового розгляду справи.

Зв'язок та форми комунікацій

Заповніть форму зворотного зв'язку і ми надішлемо Вам розрахунок вартості послуг супроводу розблокування податкових накладних.

Форма зв'язку

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

АО “ЗАХІДНА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА”,

** не є публічною офертою. Умови зобов'язань, оплат визначатимуться остаточно укладанням договору на правову (правничу) допомогу у письмовій формі.*

Хто потрапить під перевірки після ініціатив щодо «детінізації ритейлу»

Останні заяви Данила Гетманцева та пропозиції Європейської Бізнес Асоціації сигналізують про підготовку **цільових перевірок** бізнесу, який працює у форматі роздрібної торгівлі, але **формально поділений на десятки й більше ФОПів**.

Мета ініціатив – не лише «детінізація ритейлу», а й **припинення використання спрощеної системи для мінімізації податків великими мережами**.

1. Основна цільова група – мережі, «поділені» на ФОПів

Перевірки насамперед стосуватимуться бізнесів, які:

- *мають єдину торгову марку, однакове оформлення точок продажу, централізовані закупівлі;*
- *формально ведуть діяльність через десятки чи сотні фізичних осіб-підприємців;*
- *використовують спрощену систему (2 чи 3 група, 5%), але*

працюють за власною (підконтрольною бенефіціарам) єдиною логістикою, бухгалтерією, рекламою;

- *укладають фіктивні договори оренди чи суборенди, щоб замаскувати контроль над мережею.*

□ Найбільші ризики – фудрітейл, косметика, електроніка, аптечні та будівельні торгові мережі.

2. Банки та БЕБ отримують нові інструменти

За пропозицією ЄБА, банки мають отримати повноваження ідентифікувати пов'язаних підприємців, розкриття банківської таємниці щодо учасників схем мінімізації, а НБУ – створити реєстр ризикових осіб.

Це означає, що:

- *банківський моніторинг почне «бачити» структуру зв'язків між ФОПами (спільні ІР, рахунки, телефони, адреси доставки тощо). Банки почнуть “перепісочувати” групи клієнтів для виявлення схем дроблення та їх блокування;*
 - *Бюро економічної безпеки зможе ініціювати запити й перевірки за ознаками “дроблення”;*
 - *ДПС отримає аналітичні сигнали для включення таких ФОПів у плани-графіки документальних перевірок чи проводити позапланові документальні перевірки.*
-

3. Ознаки, що можуть стати тригером

перевірки

1. *Спільна реклама або сайт із переліком різних ФОПів як “партнерів”.*
 2. *Оплата клієнтами на рахунки різних ФОПів при єдиному бренді.*
 3. *Повторювані операції між “пов’язаними” ФОПами (взаємні перекази, закупівлі).*
 4. *Спільна звітність або обслуговування в одному бухгалтерському кабінеті.*
 5. *Високий обсяг безготівкових операцій із одного термінала на різні рахунки.*
-

4. Коли очікувати перевірки

З огляду на риторику Комітету ВРУ та підтримку НБУ, БЕБ і ДПС, **перші перевірки очікуються вже в I кварталі 2026 року.**

Спершу – аналітичний відбір та запити ГУ ДПС, банків, далі – **планові перевірки ДПС та БЕБ за критерієм “пов’язаності”.**

5. Як підготуватися бізнесу

- **Провести самоперевірку структури ФОПів, наявності спільних елементів управління, реклами, закупівель.**
- **Переглянути договори оренди, поставок, реклами – чи не створюють вони ознак єдиного суб’єкта.**
- **Розглянути реструктуризацію в межах одного юрособи або франчайзингової моделі, якщо діяльність об’єктивно**

централізована.

- **Забезпечити наявність реальних підтверджень самостійності кожного ФОПа** – власні постачальники, окремий облік, окремі працівники.

□ **Позиція «Вікторії»:**

У 2026 році податковий фокус зміститься з формального контролю звітності на **виявлення зв'язаних осіб і схематичного дроблення бізнесу**.

Саме ці категорії стануть першими у планах перевірок.

□ **Компанія «Вікторія»** супроводжує клієнтів у питаннях податкової безпеки, структурування бізнесу, аналізу ризиків «дроблення» та взаємозв'язків ФОПів.

□ victorija.ua

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

Форма швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Компанія Вікторія